

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 79. Quid præterea notandum sit circa Parochos, Parochias & curata Beneficia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

nisterium; indignus, cui deest aliqua ex qualitatibus ad ministerium requisitis, seu qui non potest satisfacere tali muneri.

§. II. Ille non semper est dignior, qui est san- 598
tior vel doctior, uti expressè *S. Th.* 2. 2. q. 185. a. 3. in O. & ad 3. Item q. 63. a. 2. in O. Et quamvis quis quoad aliqua sit minus dignus, tamen potest cense- ri esse dignior, v. g. si sit ex patria & gratior populo; si non sit implicatus tot negotiis externis; si sit eligi- bilis, alter autem deberet postulari; si habeat majore- rem experientiam &c. *Diana* p. 3. t. 5. R. 110. Hinc etiam rectè notat *Lugo* de just. d. 35. n. 2. pro majore dignitate simpliciter statuenda spectandas esse cir- cumstantias, nam sæpe præferenda est doctrina pie- tati, uti si quis inter hæreticos sit futurus Parochus: è contrà sæpe præferenda probitas & exemplaris vita doctrinæ, maximè inter Catholicos; & idem est de aliis talentis, v. g. concionandi, canendi, conversan- di, respectivè ad templa & loca, in quibus erit. Addit *Barb.* de Off. Parochi c. 2. n. 109. judicari debere, quòd adultior sit dignior quàm juvenis, Doctor quàm non Doctor, non habens beneficium quàm habens, sacerdos quàm non sacerdos, nobilis quàm ignobilis, dispensatione non indigens quàm egens, dives quàm pauper, si Ecclesia sit indigens &c. Vide etiam *Leur.* p. 2. q. 193. n. 3. & q. 293. n. 2. Item dicta n. 576.

Q. 79. Quid præterea notandum sit circa Para- 599
chos, parochias & curata beneficia. R. seqq.

§. I. Parochus videtur dici à græco παράκοικος, *accola* seu *incola*, eò quòd Parochi collocentur inter eos, quorum quoad animas curam gerunt, *Barb.* de Ju- re Eccl. l. 1. c. 1. n. 13. Et Parochia significat locum certis finibus limitatum, complectentem familias saltem decem, uti vult *Barb.* c. 20. n. 16., aut si jam

erecta fuerit parochia, decem personas, uti habet *Corr.* l. 3. c. 5. n. 10., in quo loco habitet populus deputatus tali Ecclesie, quæ per hoc dicitur parochialis, quod in ea unus aliquis auctoritate Episcopi constitutus exercere debeat curam animarum tali Ecclesie assignatarum. Notat autem rectè *Corr.* n. 3. contra *Lott.* l. 1. q. 20. à n. 55. sicuti non omne beneficium curatum est parochiale, ita nec omnem Ecclesiam curatam esse parochialem, si enim duo per vices vel simul ex officio exercent curam animarum in aliqua Ecclesia, uterque erit curatus sed neuter Parochus, nec Ecclesia erit parochialis, attamen erit curata; signa autem Ecclesie parochialis sunt, si habeat certos limites vel familias sibi deputatas, quæ diebus festivis ibi audiant Missam, recipiant Sacramenta, ibi sepeliantur; si in ea afferretur Eucharistia, fiant oblationes, dentur decimæ, &c. *Barb.* n. 22. Notat etiam *Laym.* ad Cap. *statutum*, de Elect. in 6. & ad Cap. 3. de Postul. n. 1. nomine parochialis non venire in odiosis Ecclesiam, quæ simul est Collegiata, uti nec dignitates habentes parochiam annexam aut curam habitualem tantum: videri tamen debet *Luca* de benef. d. 14. n. 7. d. 16. d. 24. à n. 6. d. 77. n. 3. & d. 952.

600 §. II. Providendus de parochia scire debet linguam seu idioma loci, in quo est parochia, alioquin provisio est nulla, uti dicitur n. 790.

§. III. Parochus non potest amovibiliter præfici parochiæ, uti declaravit Sacra Congreg. apud *Gonz.* ad Reg. 8. Cancel. Gl. 5. §. 6. n. 60. & *Corr.* c. 9. n. 39., quia sicuti matrimonium carnale non contrahitur ad tempus, ita nec spirituale, quamvis hoc semper maneat dissolubile; si tamen parochia sit unita Monasterio vel alteri loco vel beneficio, potest per Vicarium temporalem provideri, *Luca* ad Trid. d. 9. n. 1.

§. IV.

§. IV. Beneficia, præsertim curata, non debent 601
 diu vacare, Cap. *Ne pro defectu*, de Elect. Cap. *Ut*
circa, de Elect. in 6., Cap. *Si apostolica*, de præb.
 in 6. His non obstantibus, si Sedes Episcopalis vacet,
Garc. Corr. Lott. & alii apud *Leur.* p. 1. q. 171. do-
 cent collationes beneficiorum spectare ad Papam &
 non ad Capitulum, nisi essent beneficia simultaneæ
 collationis Episcopi cum Capitulo, *Leur.* p. 2. q. 708.
 & seqq. Parochialis autem tunc vacans in mense Or-
 dinarii, reservatur Episcopo successori, si ad Episco-
 pum spectabat providere, *Gonz. Garc. Leur.* q. 711.:
 potest tamen Capitulum indicere & habere concur-
 sum, sed electio dignioris reservatur Episcopo suc-
 cessori, *Molina, Castrop.* apud *Leur.* ibidem: & se-
 cundum *Laym. Az. Rebuff.* *Leur.* ibidem, potest
 Capitulum constituere œconomum aut commenda-
 re ad sex menses: de cætero, beneficia Sede vacante
 vacantia in mensibus Ordinarii, etiam per Concor-
 data Germaniæ reservantur Episcopo successori,
Leur. q. 709., & Capitulum nequidem de devolu-
 tis potest providere, *Az. Barb. Garc. Castrop. Leur.*
 q. 712. contra *Zerol. Lambert. Mol.* & alios.

§. V. Si Sedes Apostolica vacet, Episcopus aut 602
 quivis alius habens jus ordinarium confert paro-
 chias, alioqui Papæ reservatas, non tamen alia bene-
 ficia curata, uti nec habitu tantum parochialia, Cap.
Si apostolica, de præb. in 6. *Gonz. Corr. Leur.* p. 1.
 q. 172., sed per Concordata possunt Episcopi aliique
 collatores in Germania tum providere de omnibus
 beneficiis, etiam si in mense Papali incipiant vacare,
Chok. Pirb. Leur. q. 174. Quid autem dicendum sit,
 si beneficium jam ante mortem Papæ vacaverit, di-
 ctum est n. 498.; si tamen sit parochiale & Papa ante
 suum obitum de eo non providerit, is, ad quem or-
 dinariè pertinet, potest liberè de eo providere, Cap.
Si Apostolica, supra. T 5 §. VI.

653 §. VI. Parochialia beneficia provideri debent per concursum, uti dicitur n. 610., Et quamvis id non fiat, tamen omnes admittendi ad beneficia curata debent ante possessionem examinari ab iis, quos Episcopus constituerit, *Paris. Garc. Barb. Castrop. t. 13. d. 3. p. 2. §. 4. n. 10.* Etiam examinari debent, qui volunt præfici parochiis unitis Monasterio exempto, *Luca ad Trid. d. 32. n. 36. Levr. q. 209.* Etiam illi examinari debent, qui à Patronis laicis præsentantur, uti habet *Trid. Ses. 24. c. 18. de Refor. Nec refert*, quòd constat de alicujus idoneitate quoad omnia, v. g. quia est doctor Theologiæ aut etiam Vicarius in spiritualibus, quia examen spectat ad formam provisionis, *Paris. Garc. Corr. Lott. Levr. q. 207.* Etiam meritò iterum examinatur Parochus ad aliam parochiam transferendus, quia qui idoneus fuit, potest per oblivionem, socordiam vel aliam causam, factus esse inidoneus, aut defecisse in moribus, *Laym. ad Cap. Ex litevis, de Constit. n. 2. Garc. p. 6. c. 2. n. 253. & 266. Luca de Parochis d. 6. n. 6.,* aut major doctrina fortè necessaria est ad alteram difficiliorrem parochiam. Quòd si beneficium, sit tantum, secundariò curatum, adhuc videtur præmittendum examen, uti observatum est in dicecesi Monasteriensi, ne curam suscipiat, qui fortè ineptus est, & post obtentum plenum jus in re cum majoribus incommodis removeri debeat.

604 §. VII. Si quis in primo examine pro beneficio curato non reperiatur idoneus, videtur posse illi concedi tempus pro præparatione ad aliud examen, & si tum reperiatur idoneus, provideri: & ita vidi præficari, quidquid in contrarium dicant *Garc. & Levr. q. 200.,* verificatur enim, quòd per examen reperiatur idoneus, nec verba videntur odiosè restringenda ad examen unicum.

§. VIII.

§. VIII Parochus etiam in concursu & sine re- 605
 strictione approbatus potest ex causa revocari ad
 examen, v. g. si adsit prudens suspicio oblivionis, si
 se nimirum effundat ad occupationes exteriores, si
 negligat studium, si in praxi sæpe malè procedat: &
 ubi non bene subsistet, suspendi potest à Cura, quia
 spectat ad officium Episcopi providere, ut semper
 idonei curam administrant, *Ricc. Gonz. Barb. Lugo,*
Luca & alii cum Leur. p. I. q. 210.

§. IX. Quomodo & sub qua pœna teneantur re- 606
 sidere Parochi, dictum est l. 3. p. I. n. 736, & specia-
 tim de pœnis, Vide *Leur. q. 388. & seqq.* Quod si pa-
 rochus emanat diu ultra licentiam, & negligat mo-
 nitionem ad sex alios menses, privari potest, *Lott.*
l. 3. q. 27. à n. 79. Si autem ignoretur, ubi sit, aut sit
 in loco, quo conveniri non potest, citari debet tribus
 vicibus, & post expectatos à lapsu ultimi perempto-
 rii alios sex menses debet privari sive declarari pri-
 vatus parochiâ ob non residentiam, *Lott. Leur. q. 390.*
 & seqq. Si ante privationem compareat, audiri de-
 bent causæ excusantes absentiam; si compareat post
 privationem, & causæ inveniantur justæ subvenitur
 remedio restitutionis in integrum, *Lott. Leur. q. 394.*

§. X. Parochus fruens decimis tenetur concur- 607
 rere ad reparationem domûs parochialis & Ecclesiæ,
 nisi consuetudo onus illud imposuerit parochianis,
Azor p. 2. c. 9. q. 10. Barb. de Off. Paroch. c. 13. à
n. 2. Vide Leur. q. 433.

§. XI. De jurisdictione & potestate Parochi in 608
 ordine ad administrandum Sacramentum pœniten-
 tiæ aut ad delegandam ad hoc potestatem, dicitur
 l. 6. Notat autem cum aliis *Leur. q. 447. in locis Re-*
gularium exemptis, Parochum non retinere jurisdic-
tionem, quamvis eam retineat Episcopus & Capi-
ulum Cathedrale; in propria autem Ecclesia præ-
 cedit

cedit Parochus omnes, etiam in maiore dignitate Ecclesiastica constitutos. Vide *Leur.* q. 448. Quid possit quoad impediendas varias functiones Regularium, & quoad ædificationem novorum Monasteriorum, videri potest *Leur.* q. 442. & seqq. Item quid possit aut debeat facere circa bona suæ Ecclesiæ, habet *Leur.* q. 445. & seqq.; Non potest autem ferre censuras, quia hoc spectat ad jurisdictionem fori externi; Denique de jure Parochi, maximè circa funera, portionem canonicam, oblationes, decimas, præmitias, videri potest *Leur.* q. 449. & seqq., & aliqua addemus à n. 1361.

609 §. XII. Quæ sit Parochi obligatio quoad conciones, dictum est l. 3. p. 1. à n. 763. Item à n. 767., quandonam potissimum peccet in officio; Item à n. 749., an teneatur ad Curam per seipsum. Item à n. 754., quæ sit ejus obligatio tempore morborum & belli. Item à n. 762., an quandoque teneatur Missam offerre pro parochianis. Quomodo autem & sub qua pœna teneatur habere intentionem recipiendi Sacerdotium, illudque intra annum recipere, dicitur n. 748. & 859.; item de obligatione faciendi professionem fidei, dicitur n. 740. Denique legenda est à Parocho admonitio, quam ad Pastores sui gregis habet Deus, *Isaia* 34. *Dices pastoribus &c.*

610 Q. 80. Quanam beneficia conferri debeant per concursum. R. Generalis regula est ex *Trid.* Sess. 24. c. 18. de Ref., & ex Bulla *Pii V.* In conferendis beneficiis, 4ta., quòd omnia beneficia parochialia conferri debeant per concursum, ad quemcumque collatio spectet, etiam si ad Abbates, ad exemptos, ad Papam ipsum. Exceptiones tamen sunt multæ, quas recensent *Barb.* de off. Paroch. c. 2. à n. 14. & iterum n. 126. *Castrop.* t. 13. d. 3. p. 2 §. 5. *Nicol.*